

Folketingets Miljø- og Fødevareudvalg
Christiansborg
1240 København K

Miljø & Biodiversitet
J.nr. 16-8092-000014
Ref. benib
Den 30. marts 2016

Miljø- og fødevareministerens besvarelse af spørgsmål nr. 572 (MOF alm. del) stillet den 4. marts 2016 efter ønske fra Pia Adelsteen (DF).

Spørgsmål nr. 572

”Ministeren bedes kommentere henvendelse af 29. februar 2016 fra Foreningen for Reduceret jordbearbejdning i Danmark (FRDK) om inddragelse af Conservation Agriculture i Landbrugspakken, jf. MOF alm. del - bilag 320.”

Svar

Med henvendelsen opfordrer foreningen mig og andre medlemmer af V-regeringen samt medlemmerne af Miljø- og Fødevareudvalget til at inddrage tilskyndelse til at følge principperne i Conservation Agriculture i fødevare- og landbrugspakken fra december 2015. Foreningen anfører, at Conservation Agriculture udgør et langt bedre dyrkningssystem end det økologiske og rummer en stribe fordele for de konventionelle landmænd.

Jeg har bedt NaturErhvervstyrelsen forholde sig til henvendelsen. NaturErhvervstyrelsen har bemærket følgende:

”Foreningen henviser i sin henvendelse til de positive effekter af Conservation Agriculture på kvælstofudvaskning, produktionseffektivitet, energiforbrug, CO₂ lagring i jorden og øget biodiversitet i jorden. Dyrkningssystemet Conservation Agriculture bygger bl.a. på principper om minimal forstyrrelse af jorden (reduceret jordbearbejdning), hyppige sædskifter og jorddække i form af eksempelvis efterafgrøder. Reduceret jordbearbejdning bruges som fællesbetegnelse for driftsmetoder, hvor arbejds- og energiindsatsen ved jordbearbejdning søges minimeret. Oftest er reduceret bearbejdning identisk med ”pløjefri dyrkning”. Dette indebærer, at afgrøden etableres ved ingen eller kun overfladisk bearbejdning.

Foreningen anfører endvidere at Conservation Agriculture er en bedre dyrkningsform end økologisk jordbrug. Foreningen fremlægger ikke specifik dokumentation herfor, men stiller sig kritisk til fagligheden og resultaterne fra den nyeste vidensyntese om økologiens bidrag til samfundsgoder.

Vidensyntesen afdækker eksisterende og manglende viden om økologiens samfundseffekter i forhold til bl.a. natur og biodiversitet, miljøpåvirkninger, energi og klima. Omkring 70 forskere og eksperter fra forskellige universiteter og landbrugsorganisationer har bidraget til syntesen, der er koordineret af det Internationale Center for Forskning i Økologisk Jordbrug og Fødevarerystemer (ICROFS). Den overordnede konklusion af syntesen er, at økologien bidrager positivt til at sikre samfundsgoder som biodiversitet, jordens frugtbarhed og dyrevelfærd men også, at der er andre områder, for eksempel klima-påvirkning, pattegrisedødelighed m.fl., hvor der er udfordringer og dermed behov for mere forskning og udvikling.

Foreningen har tidligere henvist til lovende resultater på området fra demonstrationsprojektet OptiTill. Dette projekt undersøger, om dyrkningsformen har driftsøkonomiske og miljømæssige fordele. Projektet har til formål at udvikle, afprøve og demonstrere planteproduktion med reduceret jordbearbejdning og direkte såning og herunder sammenhængen med optimeret anvendelse af mellem- og efterafgrøder og autostyring med faste kørespor. Projektet afsluttes den 1. januar 2017.

De foreløbige resultater af projektet viser en signifikant effekt af reduceret jordbearbejdning i form af bl.a. forbedret jordstruktur og porøsitet i forhold til pløjning. Resultaterne viser også, at der kan opnås samme udbyttensniveau med reduceret jordbearbejdning og direkte såning som i et traditionelt pløjet system, og der er under projektet iagttaget væsentligt lavere ukrudtsfremspiring med direkte såning end, hvor der foretages jordbearbejdning. Projektet modtager støtte fra Grønt Udviklings og Demonstrations-program under Miljø- og Fødevarerministeriet.

Princippet om pløjefri dyrkning er ikke gennemført som regel i gældende bekendtgørelser på Miljø- og Fødevarerministeriets område. Der er dog en sammenhæng til de dyrkningsrelaterede restriktioner i plantedækket bekendtgørelsen ”forbud mod jordbearbejdning forud for forårssåede afgrøder” og ”forbud mod omlægning af fodergræs”. Disse forbud er indført for at reducere kvælstofudvaskningen fra landbrugsarealer i efteråret/vinteren. Desuden er der i krydsoverensstemmelsesbekendtgørelsen indført forbud mod pløjning fra høst til 15. februar på stærkt skrånende arealer for at undgå jorderosion.

Der synes ikke for nuværende at være tilstrækkeligt vidensgrundlag til at indføre yderligere tilskyndelse til at drive landbrug med reduceret jordbearbejdning. Den hidtidige viden tyder på, at metoden i en dansk sammenhæng medfører negative eller neutrale effekter ift. begrænsning af kvælstofudvaskning, emission af klimagas (lattergas) og forbrug af pesticider til ukrudtsbekæmpelse. Dyrkningsmetoden rummer således væsentlige risici, da den kræver en omlægning af landmandens sædskifte til især flere vårafgrøder. Hvis dette ikke sker i tilstrækkelig grad øges risikoen for et højere pesticidforbrug netop på grund af den reducerede jordbehandling, idet jordbehandlingen indgår i ukrudtsbekæmpelsen. Dyrkningsmetoden synes til gengæld at have positive effekter på begrænsning af jorderosion og dermed tab af fosfor til vandmiljøet, arbejdskraftsbesparelse, lavere energiforbrug og større biodiversitet.

Aarhus Universitet undersøger løbende effekten af reduceret jordbearbejdning på eksempelvis kvælstofdynamik og kulstoflagring i dyrkningsjorden. Danmark indgår endvidere i en række internationale forskningsinitiativer på området. Forskere fra Aarhus Universitet har således for nylig afsluttet et EU-finansieret forskningsprojekt ”SmartSOIL”, som bl.a. skal afværge følgerne af faldende kulstofindhold i dyrkningsjorden og dermed faldende frugtbarhed på markerne. ”